

Pretoria

Max Bjuvr
+27 (0) 12-426 64 00
max.bjuvr@foreign.ministry.se

UD-AF Dnr 87

Finansminister Manuel presenterar den årliga "minibudgeten"

Minibudgeten andas fiskal försiktighet. Finansminister Manuel föreslår att regeringen under de närmaste tre åren skall budgetera för ett överskott på 0,6 %. Detta för att skapa utrymme att dämpa framtida konjunktursvängningar i ekonomin. Konceptet strukturell budgetbalans introduceras i minibudgeten. Innebär att temporära budgetintäkter särskiljs från långsiktiga sådana. Detta för att regeringen bättre skall kunna planera för en långsiktig och hållbar utgiftsnivå. Utgiftssidan för innevarande budgetår justeras upp med 8,4 miljarder till 542,4 miljarder ZAR. Skatteintäkterna, innevarande budgetår, väntas bli 8,5 miljarder ZAR högre än vad som tidigare beräknats. Tillväxten i ekonomin beräknas bli 4,9 % i år, vilket är en nedskrivning från beräknade 5,1 %. För 2008 beräknas tillväxten till 4,5 % och för 2009 till 5 %. Inflationen för 2007 beräknas till 6,7 %. Finansminister Manuel kommenterade Doha rundan och underströk vikten av att Sydafrika unilateralt tar initiativ till att öppna upp för marknadstillträde för att öka landets konkurrenskraft och tillväxt.

Den sydafrikanska budgetprocessen

Det sydafrikanska budgetåret sträcker sig över perioden 1 april-31 mars. Sydafrika tillämpar ett system med rullande treårsbudgetar. I februari varje år lägger finansministern fram den nationella budgeten. Budgeten avser det faktiska kommande budgetåret samt indikativa budgetar för år två och tre. Regeringens utgiftsplan för de kommande tre åren kallas för "Medium Term Expenditure Framework" (MTEF). I slutet på oktober varje år gör finansministern en budgetavstämning vilket kallas för "Medium Term Budget Policy Statement" (MTBPS). MTBPS är både en tilläggsbudget för innevarande år samt en policyförklaring för de närmaste tre åren. Det kallas också populärt för att finansministern lägger fram "minibudgeten".

Årets "minibudget"

Finansminister Manuel presenterade sin "minibudget" inför parlamentet den 30 oktober. Temat för årets presentation var *"Today is better than yesterday, and tomorrow will be better than today"*. Manuel började med att konstatera att Sydafrika nu går in i sitt nionde år av kontinuerlig tillväxt. Nya arbetstillfällen skapas i snabbare takt än någonsin sedan början på 1960-talet. Allt fler innevånare får del av riktiga hus och offentlig service i form av rinnande vatten, elektricitet och transporter. Manuel underströk dock att spänstigheten i den sydafrikanska ekonomin delvis är en konsekvens av fördelaktiga globala ekonomiska villkor såsom höga råvarupriser, låg ränta och stark internationell efterfrågan. Enligt Manuel är det viktigt att göra en distinktion mellan en temporär högkonjunktur och strukturella ekonomiska framsteg. Temporära budgetöverskott bör sättas å sidan för att kunna användas när konjunkturen vänder. Manuel introducerar därför i "minibudgeten" ett koncept med strukturell budgetbalans eller vad som också kallas "cyclically-adjusted budget balance". Avsikten är att cykliska intäkter skall hanteras annorlunda än mer långsiktigt förutsägbara intäkter. Dessa cykliska intäkter skall bl.a. kunna användas till att betala av skulder samt avsättas för konjunkturnedgångar. Manuel föreslår därför att för de närmaste tre åren skall regeringen budgetera för ett överskott på 0,6 % per år. Detta överskott kan användas för att dämpa svängningar i ekonomin. När de cykliska intäkterna tas bort från budgetkalkylerna räknar Manuel med ett budgetunderskott på 1 % av BNP 2010/2011.

De ekonomiska orosmoln som Manuel identifierar globalt är ökade olje- och matpriser och höjd inflation vilket bl.a. lett till ett ökat betalningsbalansunderskott. Underskottet beräknas i år till 6,7 % av BNP för att 2008 öka till 6,9 % och 2009 till 7,7 % av BNP. Detta har också lett till att inflationsmålet på 3-6 % har spräckts och inflationen för 2007 beräknas bli 6,7 %.

För att tillväxten skall öka och förbli hållbar krävs, enligt Manuel, en ökad export som dessutom är mindre råvaruberoende än vad som gäller i dag. Manuel påpekar också vikten av att Sydafrikas konkurrenskraft stärkts genom handelspolitiska åtgärder som tariff förenklingar och reformer och att det skapas incitament för investeringar, forskning och utveckling.

I samband med presskonferensen efter budgetpresentationen sa Manuel att Sydafrika unilateralt borde, i ljuset av den fastlåsta Doha-rundan, ta initiativ till att öppna upp för marknadstillträde.

"If we are waiting on the Doha Round then we are actually going to sell ourselves short in the area of competitiveness because one of the things that is obviously happening is that other countries see some of S.A.'s strengths as a risk to their own advancement and are moving. So we should not be waiting for Doha to be finalised. In fact we should be taking a view on competitiveness ourselves."

Manuels utspel kan ses som en kritik mot "Department och Trade and Industry" för bristen på initiativ att formulera en policy på handelspolitikens område som understödjer en diversifierad och exportorienterad tillverkningsindustri.

Under 2007 beräknas tillväxten i ekonomin gå ned till 4,9 %, från beräknade 5,1 %. För år 2008 räknar Manuel med en tillväxt på 4,5 % och för år 2009 med en tillväxt på 5 %. Skatteintäkterna för budgetåret beräknas bli ca 8,5 miljarder ZAR högre än vad som tidigare beräknats.

Bristen på utbildad arbetskraft är ett nyckelproblem i sydafrikansk ekonomi. Utökade resurser kommer därför att satsas på utbildning i olika former. Manuel kritiserade i detta sammanhang EU:s planer på att under de närmaste 20 åren rekrytera 20 miljoner personer inom kategorin utbildad arbetskraft utanför EU-området. *"I believe that this kind of parasitic conduct of nations is wrong."*

Manuel meddelade att regeringen avsåg att till den utgiftsplan som presenterades i februaribudgeten i år tillskjuta ytterligare 81 miljarder under de närmaste tre åren för bl.a. följande ändamål:

- Ca 36 miljarder ZAR för förbättringar inom skolan och hälso- och socialvården.
- Ca 15 miljarder ZAR för att finansiera löneuppgörelserna under 2007 inom den offentliga sektorn.
- Ca 12,6 miljarder ZAR för att påskynda installationen av vatten, sanitet och elektricitet i bostäder.
- Ca 4,3 miljarder ZAR för att kompensera pensionärer och socialbidragstagare för ökade livsmedelpriser och andra levnadsomkostnader.
- Ca 2,1 miljarder till HIV/AIDS program.

Bland övriga justeringar i innevarande års budget kan nämnas att ca 744 miljoner ZAR tillförs South African Airways för en nödvändig omstrukturering. Företaget dras sedan länge med stora ekonomiska svårigheter.

I övrigt kan noteras att de nationella ministerierna ombeds att under 2008 genomföra en besparing på 2,3 miljarder ZAR som en del av deras effektiviseringsprogram. Ministerierna förutsätts förbättra hanteringen av resor, representation, marknadsföring, catering, evenemang och användande av konsulter. Enligt Manuel förutsätts provinserna genomföra liknande effektiviseringar. Besparingarna är avsedda att användas för "frontline services".

Ambassadens kommentarer

Det var tydligt att finansminister Manuel i samband med presentationen av "minibudgeten" ville få fram två budskap. För det första att understryka den positiva utvecklingen i den sydafrikanska ekonomin innebärande att allt fler människor får del av offentlig service. För det andra ville han mana till försiktighet och pekade på risken för överkonsumtion som leder till ökat betalningsbalansunderskott och ökad inflation. Minibudgeten andas en större fiskal försiktighet än februaribudgeten. Februaribudgeten förutsåg ett överskott under nuvarande budgetår och därefter mindre underskott de två närmaste åren. Manuel föreslår nu istället att regeringen skall budgetera för ett överskott de tre närmast åren. Ett överskott som kommer att kunna användas för att dämpa kommande konjunkturnedgångar. Konceptet med s.k. strukturell budgetbalans får anses vara något av huvudnumret i minibudgeten. D.v.s. att man särskiljer temporära budgetintäkter från långsiktiga sådana. Detta medför att regeringen bättre kan planera för en långsiktig och hållbar utgiftsnivå.

En anledning till oro är att regeringen inte når upp till sin tillväxtprognos i år på 5,1 % vilket gör att målet om en stabil tillväxt om 6 % från år 2009 ter sig något mer avlägset. En stabil tillväxt på 6 % från 2009 har beskrivits som nödvändig för att uppnå målet om halverad arbetslöshet och fattigdom fram till 2014. I detta sammanhang är det intressant att notera finansminister Manuels kommentarer om Doha-rundan och att Sydafrika bör ta unilaterala

initiativ vad gäller bl.a. tarifförenklingar allt för att öka tillväxt och konkurrenskraft.

Finansminister Manuels budget har i huvudsak mottagits positivt. Bedömare anser att Manuel gör rätt som föreslår att regeringen överskottsbudgeterar för de närmaste tre åren för att därigenom skapa ett utrymme för att dämpa framtida svängningar i konjunkturen. Från oppositionshåll har viss kritik framförts mot förslaget om överskottsbudgetering. Inkatha Freedom Party anser att dessa medel istället bör användas för att bekämpa kriminaliteten, skapa nya jobb och göra förbättringar inom utbildningssektorn. Det största oppositionspartiet Democratic Alliance har pekat på att överskottsbudgeteringen kan ses som ett uttryck för kapacitetsproblem inom administrationen att spendera allokerade resurser på ett effektivt sätt. Fackföreningsrörelsen Cosatu:s generalsekreterare Vavi har varit mest kritisk och kallat budgeten för skandalös. Enligt Vavi är det inte försvarbart att budgetera för ett överskott när närmare 40 % av befolkningen är arbetslös (notera att den officiella arbetslöshetssiffran är 26 %).

Sparkravet på de nationella ministerierna kan ses som en reaktion på den kritik som framförts mot ett antal ministerier för ett alltför frikostigt användande av skattemedel för fina middagar, dyra resor etc. Det har blivit en viktig symbolfråga att officiella företrädare visar ledarskap vad gäller hanterandet av offentliga medel.

MÖLLANDER

CC:

Andrae, Åsa
Renström, Eskil
Persson, Kaj
Kilander, Svante
Möllander, Anders
Lundin, Martin
Olausson, Jessica
Holmes, Ingalill
Rönquist, Anders
Sundelin, Dag